

De jutjat de guàrdia

Els valencians que vulguen votar Esquerra Unida el 9 de març necessitaran un manual d'instruccions. Aquest diumenge, el consell polític d'IU aprovarà una llista conjunta dels crítics d'EUPV amb el Bloc, mentre la direcció valenciana hi concorrerà com a EUPV. És el resultat d'un procés autodestructiu, farcit de denúncies i desqualificacions.

Els crítics d'EUPV aniran de bracet del Bloc el 9 de març, i Isaura Navarro encapçalara la llista. Gaspar Llamazares avala l'estratègia.

És més senzill d'entendre els *caucus* dels Estats Units que no la situació interna d'Esquerra Unida del País Valencià. Qui vulga acostar-s'hi, de fet, haurà d'esmerçar l'estoïcisme propi de qui s'enfronta a *El capital* o al *Llibre roig*, i és que costa de pair que el 9 de març, als col·legis valencians, els electors no sols tinguen a l'abast la tradicional llista d'EUPV —que, segons el cas, s'ha anomenat Entesa, Compromís...—, sinó també una de patrocinada per IU i de bracet dels nacionalistes del Bloc, al seu torn aliats de CiU.

Al capdavant, és la translació de la fractura interna del grup parlamentari Compromís pel País Valencià (tres membres afins a la direcció d'EUPV, que controlen el Partit Comunista, Espai Alternatiu

i els independents arrengrerats del costat de la coordinadora general, Glòria Marcos; dos de l'antic corrent Esquerra i País, ara constituït en partit polític sota la marca Iniciativa del Poble Valencià, i dos més del Bloc). Des que al juliol les dues diputades d'EiP discolen amb Marcos van remoure-la com a síndica amb la col·laboració dels nacionalistes i, per aquest motiu, foren expulsades de l'organització mare —EUPV—, la degeneració de les relacions ha pres velocitat de creuer.

Fa mesos que tothom enumera que el sector oficial d'EUPV, amb el suport del 65% de la coalició, anirà per una banda, i que els disconformes amb Marcos i companyia —Iniciativa, el corrent Projecte Obert (liderat per l'ex-comunista

Joan Ribó i independents com ara Isaura Navarro), per una altra. Fins i tot ja se saben els consocis de cadascú als comitès del març: els primers, amb Izquierda Republicana, i els segons, amb el Bloc i Esquerra Ecologista. També se sap que aquesta divisió serà l'avantsala d'una de més magnitud: la que separarà per sempre més les dues ànimes d'EUPV i la que, a l'àmbit estatal, pot acabar definitivament el projecte d'Izquierda Unida (IU). El coordinador general, Gaspar Llamazares, clarament alineat amb els crítics amb Marcos, ja ha fet passes en aquest sentit: ha destituït tres membres de la comissió permanent federal —Felipe Alcaraz, Willy Meyer i Manuel Monereo— que no eren de la seua corda. Té clar que vol una IU més ecosocialista i a l'estil Ezker Batua que no ortodoxa.

La seua aposta, però, té riscos evidents a ben curt termini. Al març, el grup parlamentari Esquerra Verda —integrat per IU i ICV— podria passar a la història. Ara com ara, compta cinc diputats, i l'enrenou a EUPV fa molt difícil la renovació de l'acta per València, cosa que els duria al grup mixt, si no és que augmenten la representació per Madrid o Barcelona o li'n pispem una als socialistes a Sevilla, tot plegat massa complex si atenem la bipolaritat extrema —Zapatero-Rajoy— que marcarà les eleccions al Congrés i el tarannà clarament progressista que ha imprès el lleonès al seu executiu —en tot d'ocasions gràcies, precisament, a IU.

Nou caps per tres llistes. La proximitat de la contesa electoral ha propiciat el nomenament de nou caps de llista diferents, a València, Castelló i Alacant. El Bloc va proclamar candidats Maria Josep Ortega, Alfred Remolar i Rafael Climent, respectivament; els crítics d'EUPV, Isaura Navarro, Ana Claramonte i Ismael Vicedo, mentre la direcció d'EUPV s'ha afanyat a situar de líders Antonio Montalbán, Concha Amorós i Miguel Ángel Pavón.

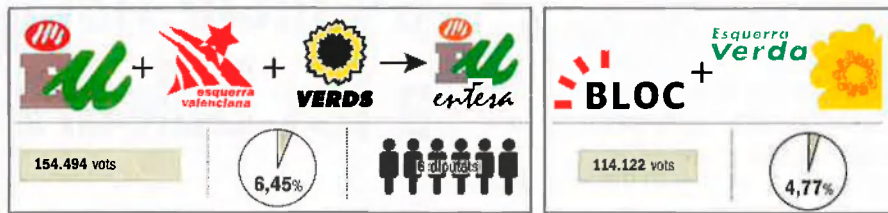
El Bloc va llançar l'envit conscient que, al remat, hauria de consensuar els caps de candidatura amb IPV i Projecte Obert. Aquests —i Llamazares— accepten que els nacionalistes encapçalen Castelló i Alacant, mentre Navarro lluitarà per revalidar l'escó a València. El consell nacional d'EUPV, de la seua banda, no volia saber res de reeditar el

Compromís, per l'experiència amb els "traïdors" –així en diuen– del Bloc i d'Iniciativa.

Quins noms? Partit pel mig el patí, ara cal decidir el nom de sengles equips, i és ací on realment es juga la partida. IU ha invalidat l'assemblea que va escollir els candidats d'EUPV. –Montalbán, Amorós i Pavón–, perquè entén que el cens d'afiliats no era l'ídoni. Hi ha uns 900 militants que no compten per a la direcció de València però sí a Madrid. Segons EUPV, és gent que fa dos o tres anys que no paga les quotes i encara tenen l'alta perquè donar-los de baixa és lent.

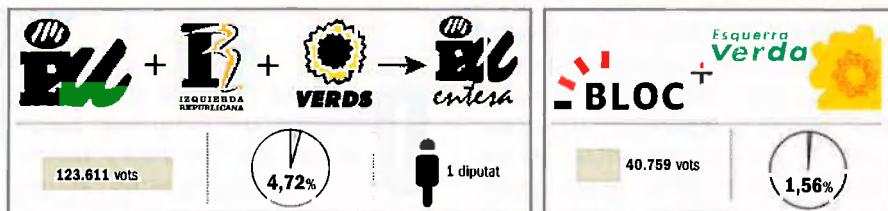
A més d'anul·lar la triple elecció, Llamazares ha convocat unes eleccions primàries –com les que ell va haver de passar fa poc, quan la secretària general del PCPV, Marga Sanz, va optar a substituir-lo com a candidat a la presidència del govern espanyol–, unes eleccions el resultat de les quals no se sabrà fins el dia 18 –dos abans que el consell polític federal d'IU proclame les llistes– i que no reconeix la direcció d'EUPV, que alhora denuncia la subtracció dels censos i la destrucció del disc dur que els emmagatzemava, amb les dades privades dels afiliats, per part dels crítics. Des de Madrid s'envien cartes –el sistema fet servir per escollir Llamazares–, i els militants les retornen amb el candidat escollit. Marcos commina els seus a estripar aquestes paperetes i els candidats amb el seu aval han demanat a IU que no els incloguen en la votació.

2003 ELECCIONS AUTONÒMIQUES

Esquerra Unida, a les eleccions valencianes del 2003, tanca un acord amb la molt minoritària Esquerra Valenciana i amb Els Verds del País Valencià –liderats per Carles Arnal–; hi concorren sota la marca Entesa. El Bloc Nacionalista Valencià es presenta amb Esquerra Verda, partit de nou encuny encapçalat per Joan Francesc Peris –ex-soci d'EUPV, del PSPV-PSOE i d'EUPV–, però es queden a unes dècimes de les Corts.

2004 ELECCIONS ESTATALS

Nou mesos més tard, l'Entesa torna a presentar-se, però ho fa amb Izquierda Republicana –l'històric partit de Manuel Azana–, per comptes d'Esquerra Valenciana. Amb prou feines, salven l'únic diputat per València, en la figura de la jove Isaura Navarro. Bloc i Esquerra Verda repeteixen coalició, si bé amb nul·les expectatives, ja que es tracta dels comitès en què la representació institucional és més cara.

2007 ELECCIONS AUTONÒMIQUES

Després de mesos de negociació, les converses impulsades pels corrents Esquerra i País –l'ala nacionalista d'EUPV– i el Bloc d'Esquerra i Sobiranista –del costat del Bloc– arriben a bon port. S'hi afegeixen, també amb l'objectiu de descavalcar el PP del poder, dos partits ecologistes: Els Verds del País Valencià, on ha ingressat Joan F. Peris i d'on ha eixit, precisament per culpa d'això, Carles Arnal –que crea Els Verds – Esquerra Ecologista–. També s'hi suma Izquierda Republicana. Els resultats, però, són ben magres –el pacte es tanca tard i no s'estén a l'àmbit local–: dels 10 diputats que es preveïen, de les urnes tan sols n'ixen 7.

2008 ELECCIONS ESTATALS

El grup de 7 diputats està repartit així: 3 d'afins a la coordinadora general d'EUPV, Glòria Marcos (independents i PCPV), 2 del corrent Esquerra i País i 2 del Bloc. Al segon plenari, els quatre nacionalistes remouen la síndica Marcos. Les dues diputades d'EIP són expulsades d'EUPV, i el corrent es constitueix en partit, Iniciativa del Poble Valencià (IPV), dins d'EUPV. L'ex-síndic a les Corts Joan Ribó es dona de baixa del PCPV i crea el corrent Projecte Obert, que defensa les tesis de Gaspar Llamazares, pactistes amb els nacionalistes. La direcció d'EUPV-PCPV, Independents i Espai Alternatiu –proposa Antonio Montalbán com a cap de llista per València, mentre IPV ultima un acord amb el Bloc i Esquerra Ecologista –amb la diputada Isaura Navarro de número 1–. Llamazares convoca primàries a EUPV, que la direcció d'aquesta no avala, i suggereix una llista IU-Bloc. EUPV defensa la seua marca i recorda que no és una federació, sinó un partit anterior a IU.

Per divendres passat, precisament, Marcos va convocar un referèndum que aprovara el pacte d'EUPV amb Izquierda Republicana i, de manera excepcional, ratificara els candidats de la direcció. El resultat s'haurà sabut en tancar aquesta edició, però no se n'esperava cap sorpresa. Mentre EUPV defensa el referèndum, IU defensa unes primàries.

Qui mantindrà les sigles? EUPV va nàixer el 1992, és més de mig any anterior a IU i, de fet, Marcos assegura que no es tracta de cap federació, sinó que els uneix un protocol comú. Mentrestant, al Bloc aspiren que hi apareguen les sigles d'EUPV, a la coalició amb IPV i Esquerra Ecologista. Decidirà, si res no ho evita, la Junta Electoral Central, i en aquest sentit els nacionalistes tenen esperances, perquè IU podria imposar-hi la seua posició. Si, en última instància, les opcions són EUPV-IR O IU-Bloc-EE, l'enigma serà saber si els electors detectaran qui és qui. Una feina de vident.

No pas menys galdós serà presenciar els mítings que pugua fer Llamazares al País Valencià, si és que en fa cap. Anirà al de la seua bona companya Navarro, en contra d'EUPV? En aquest cas, caldrà veure la reacció dels fidels a Marcos i l'opinió de la resta d'IU.

Insults. Les denúncies als jutjats pels censos poden obrir la via a més plets. Les desqualificacions són constants. Carles Mulet –proper a IPV– ha estat assenyalat com el causant de furar les dades dels afiliats pel secretari d'organització d'EUPV, Ricardo Sixto, que Mulet acusa ara d'"assetjament laboral" mentre treballava a la coalició; Marcos acusa d'això mateix Mònica Oltra, que la setmana passada va ocupar sense permís el seu despatx a les Corts per fer-hi una conferència de premsa. Josep Lluís Pitarch, tendent a Marcos, compara Llamazares amb Stalin. Oltra diu que el referèndum de divendres era "típic d'una república bananera", i Marcos titlla les primàries convocades per Llamazares de "consulta *tupinada*".

Un escenari guerracivilesc que amenaça de deixar el camp expedit a María Teresa Fernández de la Vega, número 1 del PSOE per València. Una de la Vega que encara no ha hagut de pronunciar allò del "vot útil".

Victor Maceda

Coalició nacionalista a les Balears

Contra tots els pronòstics, el PSM ha decidit de fer coalició amb UM, ERC i Entesa.

Durant les setmanes prèvies, els dirigents del PSM feien declaracions que pareixien indicar un desenllaç contrari al que finalment hi ha hagut. Pere Sampol (PSM), que serà el candidat número 1 de la coalició i que actualment és senador per designació del Parlament Balear, havia manifestat clarament que "l'única possibilitat d'obtenir un diputat és anar tots junts", en referència a PSM, UM, ERC, Entesa, EU i Verds. En la mateixa línia s'havia expressat diverses vegades el secretari general del PSM, Biel Barceló. Tanmateix, a la comissió executiva de dilluns dia 7 de gener, s'aprovà per

majoria la incorporació a la coalició estrictament nacionalista. Dels disset presents, nou se'n desmarcaren, sigui amb abstenció o vot negatiu, segons que ha publicat la premsa local. Una dada que indica la dificultat que ha tingut el PSM per prendre la decisió.

Fita històrica. Sigui què sigui que hagi fet canviar d'opinió el PSM, la coalició nacionalista és un fet. I és un fet històric. Serà la primera vegada que totes les sigles nacionalistes de les Illes Balears concorreran a unes eleccions sota la mateixa denominació, que a hores d'ara encara es desconeix. Sembla segur que no hi haurà sigles dels partits. L'aliança de tots els nacionalistes és una vella aspiració que ja a les eleccions de 1977 marcà les relacions entre el PSI (Partit Socialista de les Illes, actualment els dos PSM, de Mallorca i de Menorca) i Unió Autonomista (partit de centre, liberal i nacionalista). Aleshores, malgrat les converses, no s'assolí el pacte. Unió

Expectatives de la coalició nacionalista

Si vol assolir un escó al març, la coalició nacionalista haurà d'obtenir aproximadament un 10% del vot vàlid. Mai cap tercera candidatura –rere de PP i PSOE– no ha tingut aquest nivell de suport. La que més s'hi acostà fou Progressistes (PSM, EU, Verds i ERC) el 2004. Obtingué 40.000 vots, un 8,6%. Amb 7.000 més, un 1,5%, hauria tingut escó, d'acord amb la projecció feta per aquest setmanari mitjançant l'aplicació del sistema d'Hondt. Aleshores el nombre de vots vàlids fou de 467.703. És a dir que la fita del 10% és la que marca la possibilitat certa d'obtenir un diputat per a una tercera candidatura. Segons el cas podria ser alguna dècima més o menys, però és la fita a assolir si es volen tenir opcions d'èxit.

Els millors resultats del PSM a les eleccions espanyoles foren els 24.615 vots (5,7%) del 1996 i els 23.459 (5,9%) del 2000. Els millors d'UM, els 10.040 (2,4%) del 1993 i els 10.411 del 2004 (2,2%). Els resultats d'ERC no apareixen a la base de dades de l'Institut Balear d'Estadística. I, pel que fa a Entesa, evidentment formava part del PSM. Aleshores tenim que la coalició nacionalista parteix d'un resultat òptim (és a dir, que sumi aritmèticament els millors resultats que cada partit ha tingut separatament en el passat i en eleccions diferents) d'uns 35.000 vots que, segons la participació, cal situar al voltant del 8%. El repté és obvi: no sols han de sumar sinó que han d'augmentar d'uns 12.000 o 15.000 vots per obtenir l'escó.